

Orbán Viktor beszéde a Bocskai István-díj átvételekor

2012. október 3. Marosvásárhely (Târgu Mureș)

Tisztelt Tőkés László elnök úr! Tisztelt Elnök Urak! Tisztelt Rektor és Dékán Urak! Tisztelt Diákok, kedves Növendékek! Hölgyeim és Uraim!

Olyan sok mindent hallhattunk itt az előbb, ami mellett nem lehet szó nélkül elmenni, hogy engedjék meg nekem azt a kiváltságot, hogy mondandóm során újra és újra kapcsolódhassam azokhoz a gondolatokhoz, amelyeket itt hallhattak. Ebből fakadóan, ha a mondandóm szénaboglyája csáléra sikeredik, akkor, kérem, tudják be ezt ennek. Először is, ha jól értem, akkor van még egy kis időm, hogy kiélvezzem azt a dicsőséget, hogy egyedül nekem van Bocskai-díjam. Köszönöm szépen az egyetem vezetésének, hogy ebben a kiváltságban részesített. A dicsérő szavakat is köszönöm. Ha a szüleim itt lennének, akkor az édesapám büszke lenne rám, az édesanyám pedig mindent szó szerint elhitt volna.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Most, hogy itt a diákok is jelen vannak, engedjék meg, hogy ennek a kitüntetésnek a kapcsán hozzájuk is hadd intézzek néhány szót. Nagy tisztességre jut az ember, hogyha egy ilyen díjat kap, és ilyenkor eszébe jut, hogy jó néhány évvel ezelőtt, valamikor az 1980-as évek második felében – Németh Zsolt barátom is itt van, aki már akkor is társam volt ezekben a küzdelmekben, annyi idők lehettünk, mint most itt Önök –, akkor még kommunizmus volt, orosz megszállás, szovjet csapatok, Ceaușescu, és a jövőről beszélgettünk. Azok a beszélgetések mind a mai napig itt vannak a fülemben. Nem szó szerint idézem őket. Arról álmodoztunk, hogy majd egyszer nagy dolgokat fogunk csinálni, és az elmúlt harminc évben én megtanultam, és ezt szeretném jó tanácsként a szívére helyezni az itt egybegyűlt diákoknak, hogy sohasem azon kell gondolkodni, mint ahogy mi sem azon gondolkodtunk, hogyan legyünk valakik, hanem csak arra szabad összpontosítani, hogy mit akarsz csinálni. És ha fontos és nagy dolgokat akarsz csinálni, akkor a Jóisten megadja hozzá az eszközöket, hogy a jó és nagy dolgokat megcsinálhasd. Ha úgy tetszik, még miniszterelnökké is üt téged. Ez a legfontosabb tanulság, amit a Bocskai-díj átadása kapcsán az egyetem diákjainak figyelmébe tudok ajánlani. Ha már az elnök úr a confirmációt említette, akkor, hogy

egyenesen, világosan és őszintén is válaszoljak erre a kitüntetésre, csak annyit mondok: soli Deo gloria!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az előbb már esett itt szó nemcsak a laudációban, hanem a megelőző rektori felszólalásban is arról, hogy egy megállapodást fogunk hamarosan aláírni. Ez egy szégyenlős és szerény megállapodás, nincsenek benne számok. Viszont a célok mind hibátlanul írva vannak benne, de a magyar ember általában csak annak hisz, amit közvetlenül neki mondtak. Ezért most szeretném az összes diáknak, hallgatónak, tanárnak, egyetemi vezetőnek mondani, hogy a megállapodás mögött kormányzati döntés van. A magyar kormány döntést hozott arról, hogy ennek az itt aláírandó együttműködési megállapodásnak a szellemében és megvalósítása érdekében az idei, a következő és az azután eljövő évben, tehát 2014 végéig bezárólag 4 milliárd forintot bocsát az egyetem rendelkezésére ahhoz, hogy az elmaradt fejlesztéseket végre tudjuk hajtani. Mert bár most ünnepelni jöttünk össze, de ne felejtjük el, hogy az elmúlt nyolc-tíz évben sok minden elmaradt, aminek pedig meg kellett volna történnie. De erről most ne is essék szó.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy siker ez a mai nap és ez a megállapodás Magyarország számára, mert ez a nap valójában Magyarország sikere. Magyarország bizonyítja ma is mindenki számára, nekünk és a nem magyaroknak is, hogy Magyarország képes volt a határain kívül egy erdélyi egyetemet alapítani, képes volt azt fenntartani, és látható, ma kiderült, hogy képes azt a jövőben fejleszteni, továbbfejleszteni is. Ahogyan Tőkés László úr mondta előttem: nagy utat tettünk meg közösen. Nem gondoltuk volna 23 éve, a Tőkés László háza előtt kiinduló romániai forradalom győzelmének mámorában, hogy milyen hosszú és küzdelmes utat kell megtennünk, amíg újra működhetnek akkreditált magyar egyetemek Erdélyben. Tisztában voltunk vele, hogy az erdélyi magyar nemzetrész számára valóságos létkérdés olyan egyetemek szervezése, amelyeken a fiatalok saját nyelvükön, anyanyelvükön tanulhatnak. Ezért tudtuk, ha törik, ha szakad, az egyetemalapítás útján végig kell mennünk. Abban, hogy idáig eljutottunk, döntő szerepet vállaltak a történelmi egyházak. A kisebbségi helyzetében kiszolgáltatott, a kommunista diktatúra és annak nacionalista politikája által kifosztott, tönkretett erdélyi magyarságnak lelki és intézményi támaszra volt szüksége. Ezt akkor

egyedül a történelmi egyházak tudták biztosítani azzal együtt, hogy őket is megtépázta a kommunista rendszer. A kommunista diktatúra megbukása után, a biztató kezdetek ellenére 1990 tavaszán már érezni lehetett, hogy a posztkommunista hatalom nem lesz hajlandó egyhamar teljesíteni az erdélyi magyar közösségnek a magyar egyetem iránti jogos igényét. Ráadásul Magyarországon a rendszerváltoztatás utáni első, szabadon választott kormány miniszterelnöke, Antall József 15 millió magyar miniszterelnökeként ugyan meghirdette politikai programját, de a kommunista rendszer örökösei, a szocialista internacionalisták az országon belül és kívül az első perctől kezdve a határon túli magyarok sorsáért felelős nemzetpolitika megbuktatásán dolgoztak. Mindez a csőd szélén tántorgó, eladósított Magyarországon erőtlen, önmagát és saját nemzetpolitikáját megvédeni képtelen kormányzatot eredményezett. Az anyaországban 1998-ban politikai fordulatot hajtottunk végre, sikerült a magyarok többségét megnyerni egy új nemzetpolitika számára, és megindítottuk a nemzet határokon átvélő újraegyesítését ideértve az erdélyi magyar egyetemet is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Saját kultúráját bármely közösség csakis saját anyanyelvén képes átadni – mondja Bessenyei György. Őt idézem: „minden nemzet a maga nyelvén lett tudós.” Tisztában kell lennünk azzal, hogyha nem tudjuk átadni kulturális örökségünket a következő nemzedékeknek, akkor a kisebbségben lévő magyar közösség egész egyszerűen feloldódik. Már 2000-ben is tudtuk, az egyetem megalapítása szerencsés időpontban történik, mert illeszkedik az európai kultúrpolitikába is, amelynek legújabb hulláma a kulturális sokszínűséget a kultúrák közötti párbeszédet és a kisebbségek védelmét szorgalmazza. Így jutottunk el ismét egy nagy napig, az egyetem megalapításáig, de ezzel sajnos távolról sem volt biztonságban az erdélyi magyar egyetemi oktatás ügye, mert az egyetemek akkreditálásáért még hosszú éveken át küzdeni kellett. A rengeteg erőfeszítés, hit és a kitartás meghozta a gyümölcsét. A Partiumi Keresztény Egyetemet 2008-ban akkreditálták, ez év február 8-án pedig a román képviselőház megszavazta az egyetem akkreditálásáról szóló tervezetet. Rektor úr megtanította nekem, hogy nem akkor akkreditálták az egyetemet, csak akkor ismerték el úgy egyébként, hogy akkreditációt kaphat.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim!

Nagy utat tettünk hát meg. Ismét Tőkés püspök urunkat idézem: „kétségek és reménység, emberi erőtlenség és emberfeletti erőfeszítések, fontos eredmények és leverő kudarcok közepette lépésről lépésre sikerült idáig eljutnunk.” Idézet vége. Hálát adhatunk Istennek, hogy megsegített minket, mindannyiunkat ebben a küzdelmünkben, és büszkéek lehetünk arra, hogy olyan erő és elszántság volt és van nemzetünkben, hogy mindezt véghez tudta vinni. Ezért mindenkinek szeretném megköszönni, aki itt, Erdélyben akár csak a legkisebb erőfeszítéssel is, de hozzájárult ahhoz, hogy az egyetem létrejöjjön, fennmaradjon, és itt ma közösen ünnepelhessünk. Igen ám, tisztelt Hölgyeim és Uraim, de ha van az embernek egyeteme, egy nemzeti közösségnek van egyeteme, előadódik a kérdés: igen ám, de mit tanítsunk ezen az egyetemen? Erről szeretnék, ha a rektor úr megengedi, néhány szót szólni még. A hagyományos fölfogás három tudást ismer. Azt ajánlja a tanítóknak, iskoláknak, hogy ezeket együtt fejlesszék. Ezek: a test tudása, az ész tudása és a szív tudása. A test tudása: ügyesség, erő, gyorsaság és kitartás. Az ész tudása: okosság, következetesség, miáltal türelmesen és lépésenként haladunk a tanulásban, megértés, az ismeretek tágassága és bősége, azok rendezettsége, vagyis maga a műveltség. A két tudás egy ideig gyarapszik, aztán kopik a testtel és az aggyal együtt. A harmadik, a szív tudása nem kopik, mert a szív, a lélek halálunkig finomodik és gazdagodik. A szívünkben él a szépség, a jóság, az igazság és a szeretet iránti érzék és vágy, meg persze az alázat, annak belátása, hogy mindezekben mennyire gyöngék vagyunk.

Hölgyeim és Uraim!

Talán érzik, hogy a három tudás közül a harmadik az előző kettő alapja, rajta múlik, mire használjuk a fizikai erőnket, kinek adjuk el a tudományunkat és miért. Sőt, a szív tudásán áll vagy bukik magán- és közéletünk, igazságosak vagyunk-e társainkhoz, gyermekeinkhez. Fölismerjük-e a szépet és a jót magunk körül, ápoljuk-e azt vagy romboljuk, szeretjük-e felebarátainkat, mesterségünket, lakóhelyünket, hazánkat. Igen, tisztelt Diákok, az államvizsgákkal nem ér véget a tanulás. Az emberi élet már csak ilyen. A rendszeres testmozgáson túl, a rendszeres szakmai továbbképzés, és ami a legfontosabb, szívtudásunk szüntelen fejlesztése a dolgunk, hogy mind többet tudhassunk meg igazságról, jóságról, szépségről és szeretetről. Kérem az egyetem tanárait, tegyék világossá diákjaik előtt a példaképek fontosságát. Fontos, hogy legyen kire fölnéznünk. A fölnézés nem aláz meg, valójában fölemel. Boldog az, aki föl tud nézni a szüleire, a gyermekeire, a tanáira, Bocskaira, Bolyaira, Csontváryra vagy éppen a Hunyadiakra. Ne felejtsek el, egy szolgálai

gyáva emberrel, egy szolgálai gyáva országgal, néppel és nemzettel senki sem hajlandó azonosulni. Csak akkor vagyunk képesek valakinek a kulturális hagyományait magunkévá tenni, ha az illetőt, például a nemzetünket, lelkünk mélyéből szeretjük, és föl is nézhetünk rá, mert jó okunk van arra, hogy fölnézzünk rá.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Bizonyára Önök is tapasztalják, hogy Magyarországon számos jó dolog is történik. Mégis, ha a híradásokat nézik, állandóan és folyamatosan öltre menő vitákról kaphatnak információt. Van sok magyar, akit ez letör, kedvetlenné tesz. Elveszi a kedvét, hogy részt vegyen a közéletben, és fontos, jó dolgokra vállalkozzék. Én szeretném ezen a helyen is arra emlékeztetni magunkat, hogy senki sem bújhat ki a bőréből. Még mi, magyarok sem. A vér az vér. Amit kaptunk, bennünk él. Ha Önök végignézik a magyar nemzet nagy pillanatait és legnagyobb alkotásait, amelyekre mind a mai napig büszkék vagyunk, csak említsek két budapesti ügyet: a Lánchíd vagy éppen az Országház megépítésének ügyét, és föllapozzák a korabeli dokumentumokat, no, azt fogják tapasztalni, hogy a mai politikai vitáink nem érik el a viharos hevességek azt a szintjét, amivel egyébként a magyar nép követte a Lánchíd és az Országgyűlés házának fölépítését. Mert ilyenek vagyunk mi, magyarok. Meg kell békélnünk azzal, hogy a legnagyszerűbb dolgok is csak viharos vitában tudnak megszületni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Fontos ezt tudnunk, hogy ne menjen el a kedvünk a közéletben való részvételtől. Mindenki látja, akinek van szeme a látásra, hogy egy új világ formálódik körülöttünk, aki pedig nem látja, az is érzi. Minden mozog és változik körülöttünk. A mindennapi életünkben is és a magyar nemzet élettere körül is. Közhelyszámba mennek az információs forradalomra vonatkozó mondatok, a világgazdasági rendszer átrendeződését leíró mondatok, az európai gazdaság válságáról szóló gondolatok. Mindannyian érezzük, új világrend van körülöttünk kialakulóban. Európa azért harcol, hogy ebben a kialakuló új világrendben méltó helyet foglaljon el. Magyarország ma azért harcol, hogy ebben az új világrendben a mi történelmünkhöz, tehetségünkhöz és képességünkhöz méltó helyet foglalhassunk el. Magyarországnak ebben a most formálódó új világrendben kell megtalálnia a helyét. Két nagy ellenfelünk van ebben a munkában: az önsajnálat és a lebeszélés kultúrája. Mindannyian tudjuk, micsoda veszteségeket szenvedtünk el az elmúlt százegynéhány esztendőben. Hogyan

vesztettünk el területeket, közösségeket, emberek millióit, az országot, a magyar hagyományos szállásterületeket elhagyó emberek százezreit. Indokolt, hogy sajnáljuk magunkat. Egy pillanatig. De a következő pillanatban a cselekvésre kell gondolni, mert ha mindenki csak azzal törődik, hogy sajnálja saját magát, akkor kérdem én, ki fog itt dolgozni? Illetve a magyarságnak meg kell tanulnia a sajnálatra okot adó tényekkel való együttélést, és a szenvedéseiből, szenvedéstörténetéből meg kell tanulnia erőt meríteni a jövőre, és nem szabad engednie azoknak, akik folyamatosan úgy, ahogy bennünket – jól idézték itt az előttem szólók – az egyetem alapításakor le akartak beszélni. Nem szabad engedni, hogy hagyjuk magunkat lebeszélni a fontos dolgokról. Önsajnálat és lebeszélés együtt a magyar nemzet biztos pusztulásához vezet a következő néhány évtizedben. Ezért arra kérem Önöket, arra kérem az egyetem tanárait, hogy neveljenek olyan diákokat, olyan fiataloknak adjanak itt diplomát, akik ellenállnak a lebeszélés kultúrájának, és miközben ismerik történetüket, abból nem önsajnálatot, hanem erőt merítenek. Magyarország egy világnemzet. Az elmúlt százegynéhány év története szétszórt bennünket. Modern világnemzetté váltunk. Újra kell szervezni magunkat. Ezt szolgálja a kettős állampolgárság, ezt szolgálják a határokon kívül alapított olyan felsőoktatási intézmények, mint ez az egyetem is. Határokon átívelő nemzeti újraegyesítésre van szükségünk egy modern korban modern eszközökkel, hogy hihessünk Széchenyinek, miszerint Magyarország nem volt, hanem lesz.

És végezetül, tisztelt Rektor Úr, tisztelt Elnök Úr, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mintegy viszonzásképpen a nekem megítélt magas kitüntetésre, mely Bocskai nevét viseli, Bocskai archaikus nyelvén ugyan, de hadd zárjam mondandómat az ő politikai végrendeletéből származó néhány mondattal: „Én, Bocskai István, Istennek kegyelmességéből Magyarországnak és Erdélynek fejedelme, székelyeknek ispánja, mint nemzetnek, hazámnak igaz jóakarója fordítom elmémet a közönséges állapotnak elrendelésére, és abból is az én tanácsomat, tetszésemet igazán és jó lelkiismerettel meghagyom. Szeretettel intvén mind az erdélyieket és magyarországi híveinket az egymást közt való szép egyezsége, atyafiúi szeretetre. Az erdélyieket, hogy Magyarországtól, ha más fejedelemség alatt lesznek is, el ne szakadjanak. A magyarországiakat, hogy az erdélyieket el ne taszítsák, tartsák ő atyafiaiknak és ő véreknek, tagjoknak.” Idáig az idézet. Úgy legyen!

Köszönöm, hogy meghallgattak!